

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 februari 2003

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het onderwijs XIV

AMENDEMENTEN

voorgesteld na indiening van het verslag

Zie :

1355 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State
- Nr. 4 : Amendementen
- Nr. 5 : Advies van de Raad van State
- Nrs. 6 en 7 : Amendementen
- Nr. 8 : Verslag
- Nr. 9 : Amendement

AMENDEMENT Nr. 51

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel II.12

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Artikel II.12 schrapt voor de gemeenten de verplichting om ten minste één van haar op 1 september 1997 bestaande scholen voor gewoon kleuteronderwijs/lager onderwijs in stand te houden.

Hiermee loopt de minister van onderwijs vooruit op de conclusies van het kerntakendebat. Het gemeentelijk basisonderwijs is binnen het onderwijslandschap zeer expliciet aanwezig. 248 gemeenten richten nog altijd gemeentelijk basisonderwijs in. Het lijkt dan ook logisch geen maatregelen te nemen die eventueel zouden kunnen indruisen tegen de conclusies van het kerntakendebat.

AMENDEMENT Nr. 52

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel II.24

De voorgestelde tekst van artikel 173bis vervangen door wat volgt :*“Artikel 173bis*

Een vrije school die vanaf 1 september 2003 de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school overneemt in het kader van een fusie of een overname, garandeert de leerlingen het recht op het volgen van de in de officiële school laatst gekozen cursus in één der erkende godsdiensten of de niet-confessionele zedenleer. Dit recht wordt gegaran-

deerd tot de leerlingen het lager onderwijs beëindigd hebben of van school veranderen.”.

VERANTWOORDING

Het voorliggende ontwerp van dit artikel voert de verplichting in voor een vrije school die vanaf 1 september 2002 de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school overneemt om de keuze aan te bieden tussen onderrecht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer. Die verplichting is niet beperkt in de tijd.

We verwijzen naar het advies 33.553/1 van de Raad van State van 4 juni 2002 – zoals opgenomen in stuk 1355 (2002-2003) – Nr. 1, blz. 386.

De Raad van State oordeelt op basis van een vorige, maar naar geest gelijklopende versie dat : “de bepaling in ontwerp strijdt met de vrijheid van onderwijs, inzonderheid gewaarborgd door artikel 24, § 1, eerste lid G.W. De ontworpen regeling verplicht immers, bijvoorbeeld, een vrije confessionele school die haar eigenheid in een bepaalde godsdienstige opvatting vindt, die eigenheid op te geven door de leerlingen de keuze te laten niet-confessionele zedenleer te volgen in plaats van het godsdienstonderrecht. Weliswaar staat de vrijheid van onderwijs niet enkel op het actieve aspect, namelijk het inrichten van onderwijs, maar ook op het passieve aspect, namelijk de vrijheid van keuze, wat inhoudt dat ouders of leerlingen het onderwijs kunnen kiezen dat het meest met hun levensopvatting overeenstemt. Het tweede lid van artikel 24, § 1, G.W. plaatst de passieve onderwijsvrijheid evenwel onder de bescherming van de gemeenschap door haar te verplichten de keuzevrijheid van de ouders te waarborgen. Om die keuzevrijheid te waarborgen richt de gemeenschap neutraal onderwijs in dat de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen eerbiedigt (artikel 24, § 1, derde lid G.W.) en subsidieert zij onderwijsinstellingen die hun eigenheid vinden in een bepaalde godsdienstige, filosofische of onderwijskundige opvatting.” (Advies 33.553/1, in stuk 1355 (2002-2003) – Nr. 1, blz. 387).

Daarom is de Raad van State van oordeel dat de vrijheid van onderwijs niet een overgangsregeling in de weg kan staan. “Zo zou, bijvoorbeeld, kunnen worden bepaald dat enkel de leerlingen die op het ogenblik van de fusie of overname in de vestigingsplaats school lopen, het recht behouden om voor onderricht in de niet-confessionele zedenleer te blijven kiezen zolang ze er onderwijs volgen. Een dergelijke regeling zou de actieve onderwijsvrijheid, gelet op de fusie of overname en de daarmee gepaard gaande aanpassingen, niet onredelijk aantasten. Het argument van de continuïteit kan echter niet worden ingeroepen om de overnemende vrije school te verplichten om onbeperkt in de tijd en voor alle leerlingen in de betrokken vestigingsplaats de mogelijkheid te bieden om voor niet-confessionele zedenleer te kiezen. Indien wordt geoordeeld dat er continuïteit moet zijn, dan moet de betrokken inrichtende publiekrechtelijke rechtspersoon daarvoor zelf instaan.” (Advies 33.553/1, in stuk 1355 (2002-2003) – Nr. 1, blz. 388).

Met het voorliggende amendement komen we tegemoet aan de opmerkingen van de Raad van State en hernemen we een tekstformulering van een versie zoals die in het wordingsproces van het uiteindelijk aan het Vlaams Parlement voorgelegde ontwerp van decreet betreffende het onderwijs

XIV is verspreid na het eerste advies van de Raad van State.

Daarenboven getuigt het van onbehoorlijk bestuur dergelijke ingrijpende regeling retroactief te laten in werking treden op 1 september 2002. De regeling kan dan ook maar ingaan bij het begin van het volgende schooljaar.

AMENDEMENT Nr. 53

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel II.29

A. In 3°, op de tweede regel, het artikel “II.24,” schrappen.

B. In 4°, op de eerste regel, na artikel “II.18” artikel “II.24” invoegen.

VERANTWOORDING

In zijn advies 33.553/1 maakt de Raad van State een aantal kanttekeningen bij de retroactiviteit die in onderwijsdecreet XIV wordt gehanteerd en verwijst daarvoor ook naar het Arbitragehof.

De regeling voorzien in artikel II.24 is dermate fundamenteel dat deze niet retroactief in werking kan treden en daarom maar in werking kan treden op 1 september 2003.

AMENDEMENT Nr. 54

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel IV.14

De voorgestelde tekst van artikel 49, tweede lid, vervangen door wat volgt :

“In afwachting van het eerste lid wendt het bestuur de uren gegenereerd in het Basisniveau NT2, bestaande uit de eerste 120 lestijden van richtgraad 1 in het studiegebied Nederlands tweede taal, exclusief aan voor opdrachten Nederlands tweede taal. Uren toegekend binnen dit studiegebied kunnen niet overgedragen worden naar een ander centrum.”.

VERANTWOORDING

Bij de behandeling van het ontwerp van decreet betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen van het Vlaams Parlement is duidelijk geworden dat de organisatie van het aanbod Nederlands tweede taal veel efficiënter dient te worden gemaakt.

Het is zeer moeilijk voor de overheid om een transparant beleid te voeren inzake cursussen NT2, in de mate dat de centra vrij kunnen bepalen wat ze doen met de uren die ze genereren tijdens een bepaald refertejaar.

In het licht van de bespreking van een mogelijke overheveling van de middelen “inburgering” naar het departement Onderwijs is het noodzakelijk om deze ingreep te doen, vermits op die manier kan worden bewezen dat de overgehevelde middelen ook effectief ingezet worden om het aanbod NT2 uit te breiden.

Zowel in de primaire als desgevraagd in de secundaire inburgeringstrajecten leidt dit tot een gegarandeerde aanwending van de inburgeringsmiddelen in het regulier volwassenonderwijs.

AMENDEMENT Nr. 55

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel V.8**Dit artikel schrappen.****VERANTWOORDING**

De ratio legis van deze invoeging ontbreekt volledig. In de rechtspositie, zoals vastgelegd in het decreet van 27 maart 1991, is dergelijke bepaling niet te vinden. Evenmin is die te vinden in de rechtspositie van de Vlaamse ambtenaren. Al evenmin is duidelijk voor welk prangend organisatorisch probleem deze invoeging geacht wordt een oplossing te bieden.

Het gaat hier duidelijk om een uitbreiding van de redenen die de aanstelling van een personeelslid van rechtswege zonder opzeg beëindigen. De invoeging is zonder meer een beperking van de rechten van het personeel omdat de opzegtermijn die in de huidige stand van het hogescholendecreet moet worden toegepast, verdwijnt. Bovendien ondergraaft deze invoeging op zich een andere reden om de aanstelling van de vervanger van rechtswege zonder opzeg te beëindigen, nl. deze vastgelegd in artikel 92, § 1, 4° : "uiterlijk op het einde van de termijn waarvoor de aanstelling gebeurde".

Voorbeeld :

Een titularis wordt vervangen. Op de aanstelling van de vervanger staat de termijn van één academiejaar. Halverwege het jaar neemt de titularis ontslag.

In de huidige stand van het hogescholendecreet kan de hogeschool de aanstelling van de vervanger beëindigen met een opzeg van drie maanden per begonnen schijf van vijf jaar. Door de invoeging ligt de vervanger er onmiddellijk uit.

Deze invoeging betekent zelfs het einde van de aanstelling van een vervanger van een vervanger als er een einde komt aan de aanstelling van de eerste vervanger.

Er is bovendien in de werkelijkheid geen enkele controle op de conforme uitvoering van deze invoeging mogelijk. De meeste aanstellingen van vervangers vermelden niet eens wie de titularis is of het precieze aanstellingspercentage dat op een vervanging slaat. In dergelijk geval kan ook moeilijk achteraf van rechtswege een einde worden gemaakt aan de vervanging omdat opeens blijkt dat de titularis zijn ambt niet meer opneemt. In het hogescholendecreet zijn ook geen dwingende vormvoorschriften bepaald betreffende de vermeldingen op een aanstelling in vervanging. Het hogescholendecreet bepaalt alleen in artikel 116 voor onderwijzend personeel dat een aanstelling of benoeming gemotiveerd moet zijn. Dit laat veronderstellen dat voor een vervanger de aanstelling duidelijk maakt wie hij vervangt, voor hoe lang, voor welk opdrachtdeel en de reden van de vervanging. Er bestaat echter geen enkele sanctie op de niet-naleving van deze motiveringsplicht. Voor administratief

personeel ontbreekt de voormelde motiveringsplicht volledig. Dus daar is zeker op termijn niet meer uit te maken wie wie vervangt.

Er moet ook gewezen worden op het volgende. Als de aanstelling of de benoeming van de titularis eindigt, komt de betrekking in principe vacant te staan. In uitvoering van artikel 119 van het hogescholendecreet dat enkel op onderwijzend personeel – voor het administratief en technisch personeel bestaat de verplichting niet – slaat, hebben hogescholen reeds een reglement van vacanteverklaring van ambten opgesteld waarin voorzieningen zijn opgenomen m.b.t. de situatie die ontstaat bij het einde van de aanstelling of van de benoeming van de titularis van de betrekking. Deze reglementen kunnen dus doorkruist worden door dit artikel dat slechts één regel oplegt in voormelde situatie, nl. einde van de tijdelijke aanstelling van rechtswege zonder opzeg.

AMENDEMENT Nr. 56

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel V.9**De voorgestelde tekst van artikel 124, § 2, vervangen door wat volgt :**

“§ 2. Personeelsleden die reeds zes opeenvolgende jaren zijn aangesteld en dan aangesteld zijn in een vacante betrekking, worden tijdig, dat wil zeggen rekening houdende met een overeenkomstig artikel 92, § 2, berekende termijn, in kennis gesteld van het feit dat hun lopende aanstelling niet wordt hernieuwd.

Worden de bepalingen van het eerste lid niet of slechts gedeeltelijk in acht genomen, dan wordt :

1° de aanstelling hernieuwd voor de in het eerste lid bedoelde termijnen of voor het resterend gedeelte van die termijn, of

2° een vergoeding uitbetaald die gelijk is aan het salaris dat overeenstemt met de duur van de overeenkomstig 1° in acht te nemen termijn.”.

VERANTWOORDING

Het toepassingsveld van dit artikel is uitermate streng. Alleen personeelsleden die aangesteld waren gedurende "zes

jaar", daarenboven "opeenvolgend" (dus zonder de minste onderbreking), en "in een vacante betrekking" hebben recht op de toepassing van dit artikel.

De ratio legis van dit artikel bestond erin een bescherming te bieden tegen het aan het lijntje houden van tijdelijke personeelsleden door ze opeenvolgende aanstellingen telkens voor de duur van één academiejaar te geven. Op die manier hield de hogeschool de handen vrij want dergelijke aanstellingen eindigen van rechtswege zonder opzeg uiterlijk op het einde van de termijn waarvoor de aanstelling gebeurde.

De tekst van CAO VI stelde onder V Hogescholen in punt 4 : "Voor tijdelijken die na een eerste termijn van 6 jaar verder worden aangesteld in een vacante betrekking, moet de hogeschool een opzeggingstermijn in acht nemen zoals voorzien in de jurisprudentie. De termijnen hiervan zullen in de regelgeving worden vastgelegd ;".

Uit deze formulering blijkt heel duidelijk dat het de bedoeling was om tijdelijken die na zes jaar gepresteerd te hebben en dan in een vacante betrekking staan waarin zij niet aangesteld blijven, een opzeg te geven. Het was dus zeker niet de bedoeling deze bescherming maar te verlenen aan tijdelijken die reeds zes jaar in een vacante betrekking hebben gepresteerd.

AMENDEMENT Nr. 57

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel VI.4

1° en 2° schrappen.

VERANTWOORDING

Op dit ogenblik begeleiden bepaalde CLB's vanuit een afspraak in de regio – en dus vanuit een bewuste keuze – de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, of toch een aantal. Door artikel VI.4 wordt in bepaalde gevallen de jarenlange band die gegroeid is tussen die bepaalde CLB's en die centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs plotseling doorbroken. De opgebouwde expertise door het werken met deze jongeren die speciale aandacht en begeleiding verdienen, kan niet zomaar worden doorgegeven aan een ander CLB. Nochtans werkte het bestaande systeem tot op heden tot ieders tevredenheid. De vrijheid van een onderwijsinstelling om zelf het CLB te kiezen doet bovendien recht aan de autonomie van het lokale niveau.

AMENDEMENT Nr. 58

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel XI.5

2° vervangen door wat volgt :

"2° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

"Een vrije school die vanaf 1 september 2003 de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school overneemt in het kader van een fusie of een overheveling, garandeert de leerlingen het recht op het volgen van de in de officiële school laatst gekozen cursus in één der erkende godsdiensten of de niet-confessionele zedenleer. Dit recht wordt gegarandeerd tot de leerlingen het onderwijs in de aangeboden graden beëindigd hebben of van school veranderen."."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 52.

AMENDEMENT Nr. 59

**voorgesteld door de heer Jos De Meyer,
mevrouw Veerle Heeren
en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove
na indiening van het verslag**

Artikel XI.18

In 4°, op de eerste regel, de woorden "en XI.4" vervangen door de woorden " , XI.4 en XI.5".

VERANTWOORDING

In zijn advies 33.553/1 maakt de Raad van State een aantal kanttekeningen bij de retroactiviteit die in het onderwijsdecreet XIV wordt gehanteerd en verwijst daarvoor ook naar het Arbitragehof.

De regeling voorzien in artikel XI.5 is dermate fundamenteel dat deze niet retroactief in werking kan treden en daarom maar in werking kan treden op 1 september 2003.
